

**Recenzja osiągnięć naukowych dr Marty Niewczas
w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.
Rada Kolegium Naukowego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu**

1. Charakterystyka ogólna kandydatki na stopień doktora habilitowanego

Dr Marta Niewczas należy do grona doświadczonych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rzeszowskiego i zarazem widocznych przedstawicieli życia naukowego w zakresie kultury fizycznej na Podkarpaciu. Po ukończeniu w 1999 roku studiów prawniczych na Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej od ponad dwóch dekad jest związana z Wydziałem Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego (obecnie Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej w Kolegium Nauk Medycznych). Wybór nie był przypadkowy, wręcz przeciwnie, wynikał z obranej wcześniej drogi sportowej w karate i osiągnięcia międzynarodowego poziomu mistrzowskiego, a także wpływał z zainteresowania prawnymi aspektami sportu. Trudno tego nie zauważyć, gdyż wyniesiona wiedza z zakresu sportów walki będzie jej towarzyszyła w całej karierze akademickiej. Wybitna zawodniczka połączyła odtąd praktyczną znajomość sportu z teorią kultury fizycznej, tworząc stopniowo warsztat dydaktyczny i wzbogacając dorobek naukowy. W ramach doskonalenia swoich kompetencji ukończyła studia podyplomowe w zakresie przygotowania pedagogicznego (2001), wychowania fizycznego (2006) oraz zarządzania oświatą (2011). Na macierzystym wydziale przystąpiła do seminarium doktorskiego prof. Kazimierza Obodyńskiego, wykonując pracę doktorską pt. *Kultura fizyczna studentów w dobie transformacji systemowej po 1989 roku w państwowych wyższych szkołach technicznych w Polsce*, którą obroniła w Zamiejscowym Wydziale Kultury Fizycznej AWF Poznań w Gorzowie Wlkp. Po uzyskaniu stopnia doktora w 2009 roku została zatrudniona na stanowisku adiunkta, na którym pracuje do dzisiaj. W autoreferacie z nieznanymi przyczyn M. Niewczas podała rok 2007 jako datę uzyskania doktoratu, co nie odpowiada prawdzie. Pracując w uczelni systematycznie podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe, osiągając kolejne uprawnienia: pilota wycieczek (2000), żeglarza jachtowego (2000), instruktora fitness (2006), instruktora rekreacji ruchowej w zakresie samoobrony (2010), sędziego kl. krajowej i międzynarodowej w karate (2015), trenera kl. mistrzowskiej w karate tradycyjnym (2018), instruktora narciarstwa (2019), licencjonowanego egzaminatora Polskiej Unii Karate Tradycyjnego (2021). Jako wykładowca akademicki M. Niewczas współpracuje z uczelnianym klubem AZS, a jej podopieczni z powodzeniem uczestniczyli w mistrzostwach świata, Europy i Polski w karate tradycyjnym. Udziela się także w Akademii Karate Tradycyjnego w Rzeszowie.

2. Działalność naukowa oraz główne nurty badawcze habilitantki

Aktywność naukowa habilitantki datuje się od realizacji doktoratu pod kierunkiem swojego promotora i zarazem mentora naukowego prof. K. Obodyńskiego. Jej zainteresowania były dość rozproszone, czego efektem stały się publikacje z zakresu historii kultury fizycznej, medycyny, genetyki, anatomii, rehabilitacji, zdrowia publicznego, prawa, teorii wychowania fizycznego i sportu. Ogółem, jak wynika z załączonej dokumentacji habilitacyjnej dr M. Niewczas opublikowała 52 pozycje, w tym 12 artykułów w czasopismach posiadających IF, 24 w czasopismach nieposiadających IF, 14 monografii oraz 2 rozdziały w podręcznikach. Zdecydowana większość twórczości naukowej habilitantki obejmuje prace współautorskie w różnych zespołach, co świadczy o jej dużej uniwersalności i mobilności naukowej.

Jak słusznie zaznacza dr M. Niewczas głównym nurtem badawczym pozostawała historia kultury fizycznej, a uszczegóławiając – historia turystyki i rehabilitacji, a w mniejszym zakresie historia sportu. Obok książki habilitacyjnej, analizowanej odrębnie, w dorobku o profilu historycznym dr Marty Niewczas wyróżnia się cykl opracowań monograficznych pod wspólnym tytułem *Historia turystyki w Polsce przed 1939 rokiem*. W sześciu tomach współautorskich (z S. Zaborniakiem, I. Pezdan-Śliż, S. Szmydem, P. Królem), wydanych w jednym 2017 roku zostały po raz pierwszy ukazane początki i rozwój ruchu turystycznego na ziemiach polskich i w II Rzeczypospolitej. Najwyżej należy ocenić trzy pierwsze tomy: tom I – *Tradycje, prekursorzy, prawo, szlaki i upowszechnianie*, tom II – *Organizacje i stowarzyszenia turystyczne*, tom III – *Formy turystyki*, posiadające charakter monograficzny, wzbogacające i uszczegółowiające dotychczasową wiedzę dotyczącą dziejów turystyki w Polsce. Pozostałe trzy tomy dotyczą schronów, schronisk, domów turystycznych i wycieczkowych na terenie Beskidów, Podhala i Tatr, stanowiąc wartościową inwentaryzację historyczną bazy turystycznej w wybranych pasmach gór do 1939 roku. Z innych opracowań historycznych na uwagę zasługuje wydane w 2021 r. obszernie współautorskie (z S. Zaborniakiem) studium pt. *Turystyka uzdrowiskowa i zdrojownictwo. Tradycje i podstawy działalności przed 1939 rokiem*, nawiązujące tematyką do pracy habilitacyjnej. Do opracowań zwartych z historii turystyki należy ponadto opublikowana w 2018 r. książka współautorska M. Niewczas (z P. Królem i S. Zaborniakiem) pt. *Sportowo-paramilitarne narciarskie marsze Huculskim Szlakiem II Brygady Legionów Polskich w Karpatach Południowo-Wschodnich w latach 1934-1939*. Bogaty dorobek aż dziewięciu tomów historycznych (łącznie z pracą habilitacyjną) został opublikowany w krótkim okresie lat 2017-2021. Do dorobku historycznego należy wliczyć pojedyncze artykuły (w tym jeden w czasopiśmie z IF).

Dr M. Niewczas jest współautorką 36 artykułów z innej, dość różnorodnej tematyki. Wśród nich wyróżniają się prace w czasopismach z IF, poświęcone głównie problematyce genetycznej (4 artykuły), medycznej (3 artykuły), teorii kultury fizycznej (3 artykuły). Za najwartościowszy należy uznać tekst w *Scientific Reports* (2021, vol.11, Article No. 7367), dotyczący poziomu sprawności fizycznej, specyficznego dla płci i wieku u polskich dzieci w wieku od 4 do 7 lat, bazujący na badaniu 11 709 dzieci. Analizując pozostałe artykuły można odnieść wrażenie, że dotyczą równie szerokiego spektrum tematycznego jak prace z IF i powstały w kilku różnych zespołach autorskich. Trudno zatem po historii kultury fizycznej w Polsce w XIX i XX wieku precyzyjnie określić jednorodny nurt badawczy w pracach M. Niewczas. Większość pozycji została wydana w krótkim okresie lat 2017-2021. Ukazały się wówczas 24 publikacje. Rzadko spotykane zróżnicowanie tematyczne dorobku habilitantki poważnie utrudnia jednolitą ocenę tej części jej twórczości naukowej.

3. Ocena osiągnięcia naukowego - podstawy ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Jako dzieło główne w swoim dorobku naukowym, stanowiące podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, Marta Niewczas podaje monografię historyczną pt. *Udział kultury fizycznej w zdrowiu publicznym Polaków przed 1939 rokiem*, opublikowaną w 2021 r. w Wydawnictwie Uniwersytetu Rzeszowskiego. Pracę opatrzył recenzją wydawniczą historyk rehabilitacji prof. Mariusz Migąła. Opracowanie powstało zgodnie ze sztuką historyczną i bazuje na metodach stosowanych w tym obszarze nauki. Książka posiada nietypowy układ bazujący nie na rozdziałach lecz na trzech częściach głównych, poprzedzonych wstępem, podsumowanych w zakończeniu. W części końcowej znajdują się aneksy, bibliografia, indeks nazwisk, indeks miejscowości, wykaz fotografii, wykaz tabel oraz wykaz map. Taka konstrukcja o profilu mieszanym, nadrzędnie problemowym, znajduje zastosowanie w licznych opracowaniach z zakresu historii kultury fizycznej, zarówno w kraju oraz za granicą i wydaje się właściwa – zasadnie zastosowana przez autorkę, gdyby nie rażące dysproporcje w podziale części opisowej, o czym dalej. Autorka mogła rozważyć inną konstrukcję z podziałem pracy na rozdziały, które występują w większości opracowań o profilu historycznym. Dzięki zastosowaniu konstrukcji trzyczęściowej, pojawiły się konsekwencje w postaci bardzo dużych różnic w objętości poszczególnych składowych książki. Część ogólna (s. 15-40) liczy tylko 15 stron tekstu, część trzecia (s. 614-642) zawiera tylko 6,5 stron tekstu, natomiast część druga liczy ponad 570 stron (s. 41-613) i wypełnia większość pracy

z podziałem na aż 60 podrozdziałów, podczas gdy część pierwsza i druga nie posiadają podrozdziałów.

Wstęp posiada charakter krótkiego prowadzenia metodologicznego, z uzasadnieniem przyjętego układu oraz próbą zwięzłej oceny wykorzystanych źródeł. Autorka zbyt wiele miejsca poświęciła analizie kwestionariusza, jaki w latach 1895-1896 opracował Henryk Dobrzycki, jeden z pionierów badań nad działalnością zakładów leczniczych, kąpielowych, gimnastycznych i mechanoterapeutycznych. Przywołała także jego opinię dotyczącą miejsca przyrodolecznictwa w programach kształcenia lekarzy u schyłku XIX wieku. W podstawowym zakresie wstęp nie spełnia swojej roli, należało przede wszystkim wyjaśnić znaczenie tytułowego udziału kultury fizycznej w zdrowiu publicznym Polaków oraz co Autorka rozumie pod pojęciem zdrowia publicznego. Wypadało przybliżyć stan badań i dokonać krótkiej analizy istniejącego piśmiennictwa. Zabrakło szczegółowszego omówienia wykorzystanych materiałów źródłowych i opracowań. Dotyczy to szczególnie Archiwum Akt Nowych i Archiwum Głównego Akt Dawnych oraz archiwów terenowych. Nie dowiadujemy się, czy Autorka do nich dotarła i z jakim skutkiem dokonała kwerendy źródeł. Zapisy na ten temat nie występują także w przypisach i bibliografii.

Tekst właściwy otwiera część pierwsza, poświęcona zagadnieniom ogólnym, określonym w tytule jedyne podrozdziału jako *Wprowadzenie do kultury fizycznej w działalności uzdrowiskowej*. Autorka ukazała znaczenie ruchu jako środka leczniczego na przestrzeni wieków, począwszy od znamienitych cywilizacji świata starożytnego – chińskiej, hinduskiej, perskiej, egipskiej, greckiej i rzymskiej. Przywołała znaczenie wybranych indywidualności tego okresu i ich rolę w tworzeniu leczniczych form ruchu, głównie gimnastyki. W kolejnym fragmencie przedstawiła to zagadnienie w skali Polski, począwszy od średniowiecza aż do okresu II Rzeczypospolitej. Wyszczególniła środki lecznicze kultury fizycznej w polskich zdrojowiskach w XIX i na początku XX wieku (środki higieniczno-praktyczne: hartowanie organizmu, rytmika organizacji pracy i wypoczynku, wychowanie fizyczne, sport, a także środki terapeutyczne: gimnastyka lecznicza czynna i bierna, masaż leczniczy, ćwiczenia gimnastyczne podczas kąpeli wodnych, leczenie zajęciami praktycznymi – pracą). Do tych środków leczniczej kultury fizycznej w uzdrowiskach i zdrojowiskach autorka dodała także turystykę, którą niespodziewanie przedstawiła we wprowadzającej formie na południowo-wschodnich krańcach ziem polskich w XIX wieku. Fragment dotyczący turystyki, zwłaszcza na południowo-wschodnich terenach II Rzeczypospolitej wygląda na przypadkowy i dominuje w tej części (s. 27-40). Tymczasem zabrakło informacji ogólniejszych dotyczących okresu od średniowiecza po XIX wiek w skali globalnej, zgodnie z tokiem narracji

na początku tekstu. Obniża to wartość części pierwszej, która nie stanowi wyczerpującego wprowadzenia i tła dla głównej części pracy.

Najobszerniejszy człon książki stanowi jej centrum szczegółowe określone jako druga część i zatytułowane *Kultura fizyczna w polskich uzdrowiskach i letniskach przed 1939 r.* W tym najobszerniejszym rozdziale znalazły się poszczególne sanatoria ukazane w układzie alfabetycznym – od Birsztanów do Żegiestowa Zdroju (wyjątek stanowi podrozdział 60. dotyczący turystyki wodnej w wybranych uzdrowiskach). Można dyskutować, czy jest on najwłaściwszy, bowiem absolutnie dominuje w całej monografii. Poszczególne ośrodki sanatoryjne ukazano na podstawie istniejącej literatury, głównie informatorów oraz materiałów prasowych. W bardzo licznej grupie aż 59 uzdrowisk i letnisk znalazły się zarówno te bardzo znane i prestiżowe oraz mniej znane i wręcz zapomniane, a także wybrane ośrodki miejskie z bazą zdrojowiskową: Birsztany, Brzozów, Brzuchowice - stacja klimatyczna, Burkut Zdrój nad Czeremoszem, Burkut nad Cisą, Busko Zdrój, Ciechocinek Zdrój, Chojna k. Łodzi, Czarniecka Góra, Darków Zdrój, Dębno nad Wartą, Druskienniki Zdrój, Gdynia, Grodzisk, Horyniec Zdrój, Inowrocław Zdrój, Iwonicz Zdrój, Jaremce, Jastrzębie Zdrój, Jaszczurówka k. Zakopanego, Jurata, Kielce, Konstancin Zdrój, Kosów Huculski, Kraków, Krościenko nad Dunajcem, Krynica Zdrój, Krzeszowice Zdrój, Łądek Zdrój, Lidzbark Welski, Lubień Wielki Zdrój, Lublin, Lwów, Łomnica Zdrój, Morszyn Zdrój, Muszyna Zdrój, Nowe Miasto nad Pilicą, Ojców Zdrój, Otwock Zdrój, Piszczany, Piwniczna Zdrój, Powidz, Poznań, Puszczykowo, Rabka Zdrój, Rozłucz, Rymanów Zdrój, Solec Zdrój, Stanisławów, Szczawnica Zdrój, Szczawno Zdrój, Truskawiec Zdrój, Warszawa, Wilno, Wisła Zdrój, Worochta, Woroniaki, Zakopane, Żegiestów Zdrój. W ostatnim podrozdziale, odstającym tematycznie od wcześniejszych autorka w syntetycznej formie ukazała turystykę wodną w wybranych zdrojowiskach II Rzeczypospolitej.

Główny trzon opisowy książki zamyka krótka część trzecia poświęcona koloniom leczniczo-wypoczynkowym i leczniczo-szkolnym w II Rzeczypospolitej. Opiera się na jednym źródle drukowanym i trzech publikacjach, co sprawia, że tytułowe zagadnienie zostało opracowane fragmentarycznie i koncentruje się na wybranym okresie. Podobnie jak w pozostałych częściach brakuje próby podsumowania ukazanych faktów.

Zakończenie nie spełnia swojej roli, bowiem stanowi raczej rozszerzone streszczenie niż historyczne podsumowanie ukazanego procesu dziejowego i ocenę zawartych faktów. Nie dowiadujemy się jaki był wyrażony w tytule udział kultury fizycznej w zdrowiu publicznym Polaków do 1939 roku. Autorka koncentruje swoją uwagę na różnych interesujących aspektach działalności uzdrowisk, ale nie wiemy w jakim zakresie kultura fizyczna oddziaływała na

zdrowie publiczne Polaków. W zakończeniu istniała jeszcze ostatnia szansa dokonania stosownej interpretacji i porównania, ale nie została wykorzystana.

Osobna uwaga dotyczy ilustracji. W książce habilitacyjnej występuje ogółem 818 fotografii, przedstawiających głównie opisywane uzdrowiska. Część z nich przedstawia fragmenty artykułów i materiałów reklamowych, zamieszczonych w prasie z epoki. Generalnie ilustracje powinny podnieść wartość danej publikacji, jednak w tym przypadku wiele fotografii jest w ocenie recenzenta zbędnych, niezwiązanych bezpośrednio z tematem pracy lub też ukazujących te same miejsca lub identyczne wydarzenia. Część pojedynczych zdjęć wypełnia całe strony i z powodzeniem mogły być pomniejszone. W niektórych fragmentach książki zdjęcia zdecydowanie dominują nad tekstem, nadając jej wyraz albumu fotograficznego z towarzyszącym tekstem. Występują wielostronicowe ciągle sekwencje (s. 69-80, 103-113, 115-122, 254-263, 266-280, 377-389, 430-448, 594-602, 630-639). Można odnieść wrażenie, iż autorka pragnęła wykorzystać wszystkie posiadane ilustracje i nie dokonała stosownej selekcji. Ogółem fotografie wypełniają ponad 450 stron, czyli ok. 2/3 zawartości części opisowej i ponad połowę objętości całej książki. Przy całym krytycznym oglądzie fotografii należy pozytywnie ocenić część z nich, które dotąd nie były publikowane. W niektórych zdjęciach występują różne zapisy źródeł podanych ogólnie jako domena publiczna, niekiedy uszczegóławianych o konkretne zbiory oraz o daty dostępu. Na tym tle pojawia się także wątpliwość dotycząca aneksów, które w zasadzie nie różnią się od ilustracji zawartych wewnątrz książki i liczą zaledwie cztery strony. Szkoda, że nie zawierają ważnych dokumentów lub zestawień, godnych tej części pracy. Ewentualnie autorka mogła z powodzeniem zamieścić w aneksach większość ilustracji pochodzących z prasy, przyjmując tym samym wspólną konwencję dla załączników.

W świetle przedstawionych uwag nie można wystawić pozycji habilitacyjnej pozytywnej oceny. Jako recenzent pominąłem pomniejsze wnioski dotyczące występujących powtórzeń, zbyt licznych, przypadkowych akapitów oraz usterek o charakterze redakcyjnym. Książka przedstawia przede wszystkim działalność polskich uzdrowisk do wybuchu II wojny światowej w konwencji przewodnika, z uwzględnieniem aktywności sportowej i turystycznej kuracjuszy w tych miejscowościach. Nie daje to tytułu do zakreslenia problemu naukowego w postaci udziału kultury fizycznej w zdrowiu publicznym Polaków do 1939 r. Autorka wykonała zapewne żmudną kwerendę i dokonała rekonstrukcji wielu faktów, lecz efekt końcowy istotnie pomniejszyły dostrzeżone uwagi w ocenianym opus magnum. W konkluzji można stwierdzić, że książka habilitacyjna zawiera zbyt wiele istotnych ułomności i nie odzwierciedla (nie rozwiązuje) przyjętego problemu badawczego.

4. Analiza bibliometryczna

Analiza bibliometryczna dorobku naukowego w postaci publikacji dr Marty Niewczas dokonana przez Bibliotekę Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzi do interesujących wniosków. Jak wynika z załączonego do wniosku zestawienia, dorobek naukowy obejmuje 55 publikacji o łącznym IF 27,082. Liczba punktów MEiN (do stycznia 2021 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego), jakie uzyskały zarejestrowane publikacje dr M. Niewczas wynosi 2029. Z zestawienia bibliograficznego wynika także wartość cytowań (na dzień 6.05.2021.) w poszczególnych bazach: Web of Science Core Collection (bez autocytoowań): 18; Index Hirscha: 3, Scopus (bez autocytoowań): 21; Indeks Hirscha: 3. W podziale na poszczególne kategorie uwzględniono: oryginalne pełnotekstowe prace naukowe – 39, w tym publikacje w czasopiśmie posiadających „impact factor” – 14 oraz w czasopiśmie nieposiadających „impact factor” – 25, a także rozdziały w podręcznikach międzynarodowych – 2, autorstwo monografii lub podręcznika w języku polskim – 14. Tak sklasyfikowane przez Bibliotekę Uniwersytetu Rzeszowskiego publikacje liczą ogółem 55 pozycji. Łączna wartość „impact factor” oraz punktów ministerialnych budzi uznanie i należy ocenić ją jako znaczącą. Większość pozycji z IF należy do prac o charakterze biomedycznym. Podobna opinia dotyczy punktów ministerialnych, które przynależą do tych publikacji (ogółem 890). Pozostałe punkty odnoszą się do publikacji w czasopiśmie nieposiadających IF, do rozdziałów w monografii, autorstwa monografii lub podręcznika.

Na tle zestawienia bibliometrycznego oraz informacji o dorobku naukowym habilitantki nasuwa się istotne pytanie o właściwą liczbę publikacji z IF. Oficjalny wykaz bibliometryczny podpisany przez dr Zenonę Krupę rejestruje 14 pozycji z IF, natomiast w drugim zestawieniu (Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny), sygnowanym przez dr M. Niewczas, odnotowana liczba artykułów w czasopiśmie z IF wynosi 11. Okazuje się, że analiza bibliometryczna zawiera błąd w postaci podwójnego zarejestrowania dwóch tych samych pozycji i wykazania ich w zestawieniu (pozycje 7 i 11 oraz pozycje 9 i 10). Wpływa to na łączny IF, który w konsekwencji ulega zmniejszeniu z wartości 27,082 do pułapu 23,792. Skutkuje to również ograniczeniem liczby punktów o 170. Inna rozbieżność dotyczy IF ze zweryfikowanej analizy bibliometrycznej (23,792) oraz wykazu osiągnięć, który habilitantka określa jako 27,082, tymczasem po zsumowaniu wszystkich pozycji wynosi on 24,862. Ponadto w wykazie bibliometrycznym przy autorstwie monografii lub podręcznika podano liczbę 15, natomiast w uszczegółowieniu występuje liczba 14. W tym samym dokumencie na

s. 9 pod pozycją 10 i 13 powtarza się ta sama monografia i związana z tym występuje podwójna punktacja. Jego wiarygodność podważa również dwukrotne wykazanie tego samego artykułu autorstwa S. Zaborniaka, R. Bąka i M. Niewczas w grupie publikacji z IF (s. 2, poz. 1) i w grupie publikacji w czasopismach nie posiadających IF (s. 6, poz. 18).

W wykazie pojawia się także uwaga o liczbie cytowań Web of Science Core Collection (bez autocytowań), która w analizie bibliometrycznej Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego wynosi 18. Tymczasem w wykazie osiągnięć naukowych podanych przez dr M. Niewczas liczba ta jest znacząco wyższa i wynosi 25. Nie wypada, aby w tak ważnych dokumentach, co do których powinniśmy mieć pewność o ich rzetelności, występowały tego typu rozbieżności. Świadczą co najmniej o braku należytej staranności.

5. Podsumowanie i ocena końcowa

Analiza dorobku dr Marty Niewczas, szczególnie w okresie po uzyskaniu doktoratu, skłania do refleksji nad tożsamością naukową habilitantki w dobie postępującej specjalizacji naukowej i szczegółowych badań. Okazuje się, że jej osiągnięcia przedstawione w wykazie osiągnięć naukowych, autoreferacie i wykazie bibliometrycznym dotyczą publikacji z zakresu kilku odległych obszarów: historii kultury fizycznej, genetyki, anatomii, medycyny, rehabilitacji, zdrowia publicznego, prawa, teorii wychowania fizycznego i sportu. Czy można uzyskać taką wszechstronność metodologiczną na wysokim pułapie eksploracji i prowadzić interdyscyplinarne badania w różnych zespołach, a z takim przypadkiem mamy do czynienia? Czy można skutecznie pogodzić specjalistyczne i zaawansowane studia naukowe z nauk humanistycznych i biomedycznych? Można stwierdzić z pewnością, iż ucierpiała na tym jakość pracy habilitacyjnej zgłoszonej jako podstawa do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, która w ocenie recenzenta nie spełnia wszystkich kryteriów syntezy historycznej i zawiera zbyt wiele ukazanych niedoskonałości.

W działalności naukowej dr M. Niewczas można dostrzec pozytywne aspekty, w tym udział w stażach badawczych, projektach oraz publikacje w czasopismach z IF. Należy docenić jej aktywność na forum miasta i regionu. Uznanie budzą jej osiągnięcia jako zawodniczki i trenerki w życiu sportowym, ale nie mogą przysłonić podniesionych uwag. W konkluzji wystawiam zatem negatywną ocenę wniosku dr Marty Niewczas.

Prof. dr hab. Tomasz Jurek

